

## **Helsinki’de Avrupa Mimarlık Politikaları Forumu Etkinlikleri: Yeni Diyalogların Kurulması, Mimarlığın Görünür Kılınması...**

**Tuğçe Selin Tağmat**

**Temmuz 2000’de Paris’te kurulan Avrupa Mimarlık Politikaları Forumu (*European Forum for Architectural Policies-EFAP*) Avrupa Birliği’ne üye ülkeler arasında mimarlıkla ilgili konularda işbirliği kurmayı amaçlayan ve hükümetler arası bir örgüt olarak, bu konuda iletişim ve paylaşım sağlamak üzere, kurulduğundan beri farklı AB dönem başkanlıklarında bir dizi etkinlik ve toplantı gerçekleştiriyor. Yapısını yenilemekte olan ve gittikçe etkinlik kazanan Forum, bu yeniden yapılanma için en önem kazanan toplantısını 19-21 Ekim 2006 tarihlerinde, AB Dönem Başkanı Finlandiya’nın evsahipliğinde Helsinki’de gerçekleştirdi. 19-20 Ekim günleri sabahında Forum’un işleyişiyle ilgili toplantılar gerçekleştirilirken, her iki toplantının sonrasında bir dizi sunuş, tartışma ve değerlendirmeyi içeren “Günlük Yaşamı Kutlamak – Mimarlık Politikalarının Farklı Yönleri” temalı iki günlük bir konferans düzenlendi. Toplantılara paralel olarak Finlandiya mimarlığını ve ülkenin mimarlık kültürünün gelişiminde rol alan kurumları tanıtmak amacıyla bir dizi paralel etkinlik de gerçekleştirildi. Bunlar arasında, 21 Ekim günü yapılan ve kentteki güncel gelişmeleri ve tartışmaları aktaran bir Helsinki mimarlık turu da bulunuyordu. Etkinlikler bir bütün olarak ele alındığında, çağdaş dünyada mimarlığın mimarlık dışı çevrelerle ilişkisi ve mimarlık kültürünün geliştirilmesi için alternatifler yaratılması konularında önemli ipuçları içeriyordu.**

Mimarlık politikaları, en genel tanımıyla, mimarlık ürünleri ve yapıları çevrenin niteliğinin kamu yararına olduğu düşüncesinden hareketle, mimarlık kültürü konusunda toplum bilincini artırma ve mimarlık uygulamalarında standartları yukarıya çekme hedefini ulusal çapta hükümet politikalarına veya bölgesel ölçekte yerel yönetimlerin politikalarına entegre etme amacı taşıyan eylem planlarıdır. Mimarlık politikaları temel olarak idari politikaların bir bileşeni olarak tanımlanmış gibi görünse de, aslında yalnızca kamusal otoritelerle sınırlı kalmaması, yapı sektörünün tüm taraflarında bilinçlenme yaratacak ve mimarlığa dikkat çekecek bir eylem olarak algılanması gerekir. Yani mimarlık politikaları, kamusal olarak gerçekleştirilen yapı etkinliğinin yanında, özel sektördeki inşaat şirketleri ve yapı malzemeleri

reticileri gibi grupları da nitelikli yapılı çevreler oluşturmak amacıyla mimarlarla işbirliği yapmak yönünde teşvik etmelidir.

Mimarlık ve yapı kültürü konusunda, dünyanın farklı bölgelerinde geliştirilen politikalara göz attığımızda, bu konuda yapılan tartişma ve üretimlerin 90'lı yıllarda yoğunlaştığını görüyoruz. Dünya lkeleri arasında, en çok Avrupalıların bu konuyu gündemlerine aldıklarından bahsedebiliriz. Bunun için en önemli motivasyon, 2001 yılında Avrupa Konseyi tarafından kabul edilen "Kentsel ve Kırsal evrede Mimari Kaliteye İlişkin Karar"ın ye ülkeleri kendi kamusal yapılaşma politikalarını oluşturmak konusunda teşvik etmesidir.<sup>1</sup>

Dünyanın farklı ülkelerindeki mimarlık politikalarına baktığımızda, bazı politikalarda bir devlet kurumunun kurulmasıyla yürütülmesi öngörülürken (Almanya'da Mimarlık ve Yapı Kültürü İnişiyatifi, Fransa'da Kamu Yapılarında Kalite İçin Bakanlıklararası Kurul), bazı politikaların bir dizi nitelikli projeyle ülkenin mimarlık kültürünü yükseltmeyi amaçladığı görülüyor (Hollanda'da bir dizi büyük ölçekli projenin gerçekleştirilmesini ngren eylem planı). Bazı metinler, resmî bir politika oluşturma öncesinde ülkenin mimarlık ortamının profilini çizme amacını taşırken (Almanya'da yapı kültürünün mevcut durumu üzerine rapor), öte yandan bu metinlerden bazıları resmî politika olarak yasalaştırılıyor (Fransa'nın Mimarlık Yasası, İtalya'nın Mimari Kalite Yasası). Bazı metinlerde de, mimarlık politikası kapsamındaki etkinlikler ve hedeflerin gerçekleştirilmesinin belirli bir takvime bağlandığı ve hem özel hem de kamusal aktörlerin sorumluluklarının bu takvim içinde net bir şekilde tanımlandığı görülüyor (İrlanda'nın 2002-2005 Eylem Planı).<sup>2</sup>

Genel olarak değerlendirdiğimizde, politikalara hakim olan güncel konular arasında yüksek kalite, yüksek standartlar, sürdürülebilir kalkınma, mimari mirasın korunarak gelecek kuşaklara aktarılması ve mimarlıkta yenilikçi yaklaşımların özendirilmesi gibi başlıkları sayabiliriz.

Bu türden ulusal mimarlık politikalarının yanısıra önem kazanan ve dikkatle incelenmesi gereken bir konu da bölgesel ve yerel mimarlık politikalarıdır. Örneğin Finlandiya Mimarlık Politikası hükümet tarafından 1998 yılında kabul edilmiş, bu ulusal politika inisiyatifi bölgesel birtakım çalışmaları cesaretlendirmiştir. 2000 yılında Kuzey Karelya, Güney Savo ve Kuzey Savo bölgelerini kapsayan Doğu Finlandiya Mimarlık Politikası kabul edilmiş ve bunun ardından 2001 yılında Vantaa, 2002 yılında Oulu, yine 2002 yılında Jyvskyl kentlerine ait

<sup>1</sup> Avrupa'da Mimari Kaliteye İlişkin Karar metnine ulaşmak için: [www.mo.org.tr/UIKDocs/AVRUPA.pdf](http://www.mo.org.tr/UIKDocs/AVRUPA.pdf)

<sup>2</sup> Dünyanın farklı ülkelerindeki mimarlık politikalarının orijinal metinlerine ve Türkçe evirilerine [www.mo.org.tr](http://www.mo.org.tr) adresinde sol menüdeki "Belgeler/Ulusal Mimarlık Politikaları" bölümünden ulaşabilirsiniz.

yerel mimarlık politikaları her bir kentin idari organında onaylanmıştır; diğer kentlerde de politika uygulamaları da bulunmaktadır.

Bölgesel ve yerel mimarlık politikalarında ön plana çıkan konular ise bölge/kent kimliği ve imajının sürdürülmesi, bölgesel/yerel yapıli mirasın korunması, vatandaşların nitelikli yapıli çevrede yaşama hakları, bölgesel/yerel yönetimlerin nitelikli yapıli çevre için kılavuzluk etme ve denetleme sorumluluğu, eğitim ve araştırma için hedefler belirlemenin önemi, örnek çözümlere ulaşmak için mimarlık ve planlama yarışmalarının tercih edilmesi, yasal düzenlemelerde mimari kaliteye ulaşmakla ilgili ölçütlere yer verilmesi ve ortak bir paylaşım alanı olarak kentin işbirliği içinde ve katılımcı bir şekilde geliştirilmesi olarak özetlenebilir.

Mimarlığın ve nitelikli yaşam çevreleri kavramının hükümet politikalarına entegre edilmesi ve mimarlık dışı çevrelerce de bilinir hale gelmesinden bahsettiğimizde ve yukarıda belirtilen hedeflere göz attığımızca, birtakım çekincelerden de bahsetmek yerinde olur. Özellikle sürdürülebilirlik gibi konuların günümüzde birer ticari araç ve pazarlama stratejisi olarak kullanılması, çoğu zaman yapılan plan ve programların kağıt üzerinde kalması ve politikaların yönetimlerdeki değişiklikler nedeniyle kesintiye uğraması gibi birtakım klişe sorunlardan bahsedebiliriz. Bu tür sıkıntıları aşmanın ve eylemlerin sürekliliğini sağlamanın en iyi yolu, politika metinlerinin ve eylem planlarının kurumsallaşmasını sağlamak, somut projeler öngörmek ve ilgili tüm çevrelerin periyodik olarak iletişimde bulunmalarını sağlamak gibi görünüyor.

Aslında Avrupa Mimarlık Politikaları Forumu da, farklı tarafların süreklilik içeren bir diyalog içine girmesi ve mimarlıkla ilgili konuların vazgeçilemez bir biçimde kültür politikalarına entegre edilmesini sağlamak hedefi açısından tam da bu konularda kilit bir inisiyatif haline geliyor.

### **Mimarlık Politikaları Forumu**

1999 yılında, Avrupa Birliği'nin Finlandiya Dönem Başkanlığı döneminde ilk adımları atılan ve üye ülkeler arasında mimarlıkla ilgili konularda işbirliği kurmayı amaçlayan Avrupa Mimarlık Politikaları Forumu<sup>3</sup>, daha iyi bir yapıli çevreye ulaşmak amacıyla, yapıli çevrenin oluşturulmasında doğrudan veya dolaylı söz sahibi olması gereken üç temel ilgi grubunun katılımı üzerine kuruluyor: "idari kuruluşlar" (ilgili bakanlık/lar, bölgesel ve yerel idareler), "meslek temsilcileri" (mimarlık kuruluşları vs.) ve mimarlık alanıyla ilgili kuruluşlar (mimarlık müzeleri, araştırma kurumları vs.) Böylece, yapıli çevrenin oluşturulmasında rol alan meslek

---

<sup>3</sup> Forum etkinlikleri hakkında daha fazla bilgi için: [www.architecture-forum.net](http://www.architecture-forum.net)

adamları kadar, politikacılar ve toplumun genelinin de kaliteli yaşama ve çalışma mekânlarının oluşturulması ve mevcut yapıyı çevrenin nitelikli bir şekilde korunması ve geliştirilmesi konularında bilinçlendirilmesi amaçlanıyor; tüm bu konuların Avrupa'nın kalkınma politikaları ve programlarının ayrılmaz bir parçası olması hedefleniyor.

Forum, yılda iki kere AB Dönem Başkanlığı'nı yürüten ülkelerin evsahipliğinde gerçekleştirilen toplantılarla işleyişini sürdürüyor. Yürütme Kurulu ve Genel Kurul toplantılarında, gündemdeki konular değerlendirilerek karara bağlanıyor. Yürütme Kurulu'na isteyen her ülkeden yukarıda belirttiğimiz üç ilgi grubundan kurumlar ve kişiler katılırken, Genel Kurul toplantısında bunlar arasından yalnızca aidat vererek resmî üye olan kurumlar ve kişiler oy verebiliyor. AB üyesi veya aday ülkelere, ayrıca Avrupa Ekonomik Alanı veya serbest ticaret anlaşması kapsamındaki ülkelere gelen kurumlar veya kişiler Forum'a üye olabiliyorlar.

12 Şubat 2001 tarihinde Avrupa Konseyi tarafından kabul edilen "Avrupa'da Mimari Kaliteye İlişkin Karar" başlıklı politika metni, 2000 yılında Fransa'nın Avrupa Birliği Dönem Başkanlığı sırasında kurulan ve mimarlığa ilişkin konularda AB üyesi hükümetler arasında bir işbirliği platformu kurmayı amaçlayan Avrupa Mimarlık Politikaları Forumu'nda şekillendirilmişti. Bu karar metni, mimarlık politikasıyla ilgili olarak Avrupa çapında yapılan etkinliklerin bir başlangıç noktası ve gelecekteki hedefleri için önemli bir gösterge olarak ifade edilebilir.

Forum'un aşağıda daha kapsamlı olarak programına değineceğimiz bu dönemki toplantısında da, Avrupa Komisyonu'na iletmek üzere bir metin üretildi ve kamuoyuna açıklandı.

### **Helsinki Toplantıları**

Program içinde, Forum'un genişletilmiş olan Yürütme Kurulu toplantısı "Stratejik Eylem Planı" gündemiyle toplanırken, Forum'u desteklemek amacıyla kurulan yeni örgütlenme de ilk Genel Kurul toplantısını gerçekleştirdi. 19-20 Ekim günleri sabahında Forum'un işleyişiyle ilgili bu toplantılar gerçekleştirilirken, her iki toplantının sonrasında bir dizi sunuş, tartışma ve değerlendirmeyi içeren "Günlük Yaşamı Kutlamak – Mimarlık Politikalarının Farklı Yönleri" temalı iki günlük bir konferans gerçekleştirildi. İlk günlük toplantı ve oturumlar Alvar Aalto'nun Finlandia Hall yapısında, ikinci gün ise Kai Wartiainen'in Yüksek Teknoloji Merkezi'nde (High Tech Centre-HTC) yapıldı.

Forum'un Yürütme Kurulu toplantısında görüşülen ve 2007 yılından itibaren uygulamaya geçmesi planlanan taslak Stratejik Eylem Planı, birtakım ana başlıklar altında çalışma grupları kurulmasını öngörüyor:

- Mimarlığın ve mimarlık politikalarının AB politikaları ve programlarına dahil edilmesi;
- Üye ülkelerde mimarlık politikaların oluşturulmasının desteklenmesi;
- Bölgesel ve yerel düzeyde mimarlık politikalarının teşvik edilmesi;
- Mimarlık hizmetlerinde kaliteye dayalı seçimlerin özendirilmesi;
- Yapılı çevrede kültürel ve bütüncül sürdürülebilirliğin teşvik edilmesi;
- Yapılı mirasın ve günümüz mimarlık ürünlerinin kültürel bir süreklilik olarak anlaşılması konusundaki bilincin artırılması;
- Mimarlık ve yapılı çevre konusundaki genel eğitimin geliştirilmesi;
- Yüksek nitelikli mimarlık ve yapılı çevrenin sürdürülebilir gelişimini destekleyecek araştırma programlarının teşvik edilmesi ve mali destek sağlanması.

Tüm ülkelerden gönüllü kurum ve kişilerin bu başlıklar altında açılan çalışma gruplarına katılımda bulunabileceklerine karar verildi.

Forum'un Genel Kurul toplantısında ise, tüzel kişilikle ilgili formaliteler ve tüzük ele alınarak, yeni üyelik başvuruları değerlendirildi. Ayrıca, Avrupa Komisyonu'nun Kültür Politikası oluşturma kapsamında görüş alma sürecinde olduğu bilgisinden hareketle, hem kültürle ilgili hem de diğer politikalarında mimarlığa daha büyük önem vermeye çağıran Helsinki Metni<sup>4</sup> başlıklı bir metin toplantılar süresince oluşturularak, Genel Kurul'da onaylandı. Metin genel olarak şu önerileri içeriyor:

- Komisyon tarafından üretilecek kültür politikası öneri metninde, mimarlık, kentsel tasarım ve peyzaj mimarlığının ortak Avrupa mirasının ayrılmaz bir parçası olduğunun belirtilmesi;
- AB ülkelerinde hem tarihi çevreler, hem de geleceğin mirası olacak günümüz yapılı çevrelerinin korunması ve geliştirilmesi konusunda, toplumsal ve çevresel değişime yönelik yaklaşımlarla ilgili mimarlık politikalarının oluşturulması;
- Mimarlık politikalarının etkinliğinin artırılması ve Avrupa'daki başarılı örneklerin artırılmasına yönelik bütüncül yaklaşımların desteklenmesi için fon olanaklarının geliştirilmesi;

---

<sup>4</sup> Helsinki Metni'ne ulaşmak için: [www.architecture-forum.net](http://www.architecture-forum.net)

- Yapılı çevrenin gelişiminde, idaresinde ve korunmasında sürdürülebilir, kalıcı ve nitelikli çözümlerin aranması ve uygulanması; ayrıca bu konunun AB Yapısal Fonları'nın kullanımında bir ölçüt olarak alınması.

Helsinki'de yapılan Forum programının küçük bir kısmı işleyişle ilgili olan bu toplantılara ayrıldığı halde, bu anlamda verimli sonuçlar alındığı söylenebilir. Programda daha çok, farklı taraflardan temsilcilerin biraraya gelerek fikir alışverişi yapmaları ve deneyimlerini paylaşmalarını amaçlayan konferans oturumlarına yer verildi.

### **Konferans: “Günlük Yaşamı Kutlamak”**

Konferans programı ise temel olarak dört anafikre dayalı oturumlardan oluşuyordu:

- Politik aktörler veya toplumda öne çıkan kişilerin mimarlık konusundaki çalışmaları ve görüşleri (Örneğin Hollanda'dan katılan devletin baş mimarı Mels Crouwel ve İngiliz Başbakanına danışmanlık yapan Norman Foster'ın sunuşları)
- Mimarlık politikaları için bir ülke modeli olarak Finlandiya (1998 yılında mimarlık politikasını kabul eden ve şu anda birçok bölgesi veya kentinin yerel politikalara sahip olduğu Finlandiya örneği)
- Mimarlık politikalarında geleceğe yatırım yapmak (Çeşitli ülkelerde mimarlıkla ilgili olarak yapılan araştırma projelerine ilişkin sunuşlar; çocuk ve mimarlık konusunda yapılan çalışmaların sunumu)
- Avrupa imajının tanımlanması (Küresel-yerel tartışmasının siyasi bilimlere perspektifinden sunumu; ayrıca farklı ülkelere gelen çeşitli meslek dallarından uzmanların Avrupa'nın doğu-batı ekseninde sahip olduğu kültürel farklılıkları yansıtmaları)

Oldukça kapsamlı olan programın tümüyle üzerinden geçmektense, ön plana çıkan ve katılımdaki çeşitliliği gösteren bazı oturum ve sunuşlara değinmek, amaçlarımıza daha çok uyacak gibi görünüyor.

Örneğin konferans programının açılış konuşmacısı olan Lord Norman Foster'ın sunuşu dikkat çeken sunuşlardan biri oldu. Büyük ölçekli kentsel projelerle ilgili olarak resmî danışmanlık görevi yapan Foster, hem Londra'dan hem de dünyanın farklı ülkelerinden mimari ve kentsel projelerinden bir kesit sunarak, mimari müdahalelerle kent yaşamının canlandırılması, motorlu araç ulaşımının minimize edilmesi - yaya kullanımının maksimize edilmesi, kentsel dönüşüm yoluyla suç oranının düşmesi ve sürdürülebilir tasarım gibi konulara vurgu yaptı. Foster'ın sunuşu oldukça çeşitli ve renkli örneklerle, önemli bazı konulara değinerek, nitelikli mimarlık konusunda şüphesiz önemli bir örnek oldu. Öte yandan,

küresel ekonomik güçlerin tarihi kent merkezlerinde büyük ölçekli ve yüksek yapıları dayattığı, kentsel dönüşüm projelerini yönlendirdiği bir düzenin ifadesi olan birçok yapısını sunarken, bazı noktalarda ikna edici olamadı. Enerji etkin tasarım ve sürdürülebilirlik gibi bazı kavramları yapılarında kullandığını bilmemize rağmen, Foster'ın sunuşunda getirdiği bütüncül sürdürülebilirlik kavramı ve yukarıda bahsettiğimiz türden yapıların tasarımında birtakım hassasiyetler izlenerek kentlerdeki sosyal yapının olumlu yönde değişebileceğini ifade etmesi, sürdürülebilirlik kavramının popüler bir zemine kaymasının göstergesi gibiydi.

Yapılı çevrenin kamu sektörü ve özel sektör için bir “rekabet faktörü” olarak ele alındığı diğer bir oturumda, Hollanda'nın baş mimarı, Finlandiya'nın devlet mülklerinden sorumlu kuruluşunun müdürü ve ayrıca özel sektörden bir büyük bir de küçük ölçekli inşaat şirketi müdürü biraraya geliyordu. Bu oturumda, kamu sektöründeki uygulamalar ve özel sektörde mimarlığa bakış açısı tartışıldı. Kamudan temsilcilerin yaptıkları sunuşlarda, yarışmaların iş vermede yüksek niteliğe ulaşmayı sağladığı ve tutarlı bir mimarlık politikasının yapılan işlerde kalite ve ekonomiyi garanti altına aldığı belirtildi. Öte yandan, inşaat şirketlerinin yaptıkları sunuşlarda, mimarla çalışmanın faydaları, iyi bir mimarın tasarladığı binada yaşamının kullanıcı için de bir prestij olduğu, mimarın inşaat, makina ve elektrik gibi diğer meslek dallarının süreçlerini de koordine edebilme yeteneği ve kullanıcıların/müşterilerin nitelikli yapı konusunda bilinç düzeyinin artmasıyla, mimarla çalışma oranının arttığı konuları gündeme geldi.

Oturumlardan biri, İsviçre, Norveç, Fransa, Almanya ve Finlandiya gibi farklı Avrupa ülkelerden başarılı örneklerin sunulmasına ayrılmıştı. Bu oturumu izleyen katılımcılar, çeşitli işlevlerdeki binalar üzerinde uzmanlaşma, maliyet-kalite analizleri ve ekolojik tasarım yaklaşımları gibi temalarda, birçok farklı bağlamdaki örnek hakkında fikir sahibi olma şansı buldular.

“Kimlik ve Rekabet” başlıklı bir oturum, Güney Kaliforniya Üniversitesi Siyasi Bilimler Bölümü'nden Doç. Dr. Jefferey Sellers'ın “Yerelleşme ve Avrupa Birliği'nde Politika Üretiminin Geleceği” başlıklı sunuşuyla bu kez siyasal bilimler ve ekonomi perspektifine kayd. Sunuş, küreselleşme, Avrupalılaşma, bölgeselleşme ve yerelleşme kavramları üzerinden Avrupa Birliği olgusunun gidişatını, karar alma mekanizmalarında bu kavramlar üzerinden yaşanan değişiklikleri ve kentlerdeki genişleme ve banliyöleşme hareketlerini farklı ülkeler üzerinden istatistiklerle değerlendirerek yerellik olgusunun hâlâ birçok ülkede önemli derecede etkili olduğunu gösterdi.

İlgi çekici diğerk bir konu da, özellikle çocuklara, gençlere ve toplum geneline yönelik mimarlık eğitimi konusundaki inisiyatiflerdi. Bunlarda en kapsamlısı, Çocuklar ve Gençler İçin Mimarlık Eğitimi Ağı PLAYCE (Play+Space/Oyun+Mekân) tarafından gerçekleştirilen projeler bağlamında, çocuklar ve gençlerin yapıll çevre konusunda bilinçlendirilmesinin önemini anlatan sunuştu.<sup>5</sup>

Tüm bu sunuşların ardından, Londra Tasarım Müzesi Müdürü ve mimarlık eleştirmeni Deyan Sudjic bir kapanış konuşması yaptı. Sudjic genel olarak mimarlığın topluma hizmet etme sorumluluğundan bahsederek ve ulusal kimliğin oluşturulması başta olmak üzere bir çok dönemde politik güç olarak kullanıldığını hatırlatarak, mimarlığın toplum üzerindeki gücünü vurguladı. Buna karşın, mimarlığın son dönemlerde salt imgeye indirgenmesi (“imaj biçimi izler”), ikonlar üretmek için kullanılması ve medyada mimarlık etkinliğinin yalnızca ünlü mimarların yaptıkları işlerle sınırlıymış gibi yansıtılması konularını ön plana çıkarttı. Sudjic’in konuşması oldukça eleştirel bir dile sahip, etkili bir konuşma oldu.

Bu konuşma, Forum kapsamında düzenlenen konferans programı içinde yer almayan fakat paralel bir etkinlik niteliği taşıyan, Kiasma Sanat Galerisi’nin evsahipliği yaptığı Mies van Der Rohe Vakfı tarafından düzenlenen Avrupa’da genç mimarlarla ilgili bir konferansın da açılış konuşması niteliğini taşıyordu. Bu konferansta, geçtiğimiz dönem vakfın düzenlediği ödül programında ödül almış olan mimar Emre Arolat da bir sunuş yaptı. Bu sunuş sonrasında yapılan soru ve değerlendirme kısmında, katılımcıların Türkiye’deki mimarlık ortamı hakkında bilgi sahibi olmadıkları ve oldukça meraklı oldukları dikkat çekti.

Forum toplantıları ve konferansa paralel olarak, katılımcıların Finlandiya mimarlığını ve mimarlıkla ilgili kuruluşlarını daha yakından tanıması amacıyla bir dizi sosyal ve kültürel etkinlik de düzenlendi. Bunlardan en önemlileri, Finlandiya Mimarlık Müzesi’nin gezilmesi, müzenin Finlandiya’da bazı yapıları bulunan Eero Saarinen’in proje ve yapılarını içeren ve Kunsthalle binasında düzenlediği sergide gerçekleştirilen buluşma ve ayrıca tüm programdan sonra son gün gerçekleştirilen, Alvar Aalto yapılarını da içeren mimarlık ve kent turuydu.

### **Forumun Geleceğı**

Forum programı toplantılar, konferans ve paralel etkinlikleri içeren bütüncül bir şekilde değerlendirildiğinde, fikir ve deneyim paylaşımı, hem Finlandiya mimarlık kültürünün hem de Avrupa’nın diğerk ülkelerden örnekler konusunda yoğun bir bilgilendirme ortamı sağlanması ve mimarlığın hükümetler ve yerel yönetimlere etkili bir şekilde görünür kılınması açılarından oldukça başarılıydı.

---

<sup>5</sup> PLAYCE hakkında bilgi için: [www.playce.org](http://www.playce.org)



Forum toplantıları ve konferans programının tümünde göze çarpan en önemli özellik hiç şüphesiz hem katılımcılar hem de konuşmacılar arasında mimarlık dışında çok farklı alanlardan gelen kişiler bulunmasıydı. Katılımcılar arasında birçok bakanlık ve yerel yönetim görevlisi, mimarlık, mühendislik ve sosyal bilimler dallarından akademisyen, inşaat şirketleri ve yapı malzemesi üreticilerinin temsilcileri, yani mimarlık ve yapı çevreyle herhangi bir şekilde ilgisi olan tüm gruplardan kurumsal temsilciler ve bireysel katılımcılar bulunuyordu. Yapılan tartışma ve değerlendirmede, farklı bakış açıları arasında fikir alışverişi olduğu ve bu tür karma bir grubun geleceğe yönelik plan yapmada çok önem kazandığı açıkça görüldü. Bu ortam sayesinde iki gün süren oturumlar sonuna kadar ilgiyle izlendi.

Bu zengin platforma katılımda bulunmak ve çağdaş dünyanın gerekli kıldığı yeni diyalog biçimlerini algılamak kendi ülkemizde yaptığımız çalışmalar için de önemli görünüyor. Şimdiye kadar sakin bir işleyişle yürüyen Forum'un, hükümetler tarafından desteklenmesi nedeniyle, AB politikalarına giderek daha aktif bir katılımda bulunması bekleniyor.

Forum'un bir sonraki etkinliği Almanya'nın AB Dönem Başkanlığı sırasında Nisan 2007'de Hamburg'da gerçekleştirilecek.